

gova avtobiografija se ne more primerjati z Debevčevo, Cankarjevo ali Zorčevo. V njej je sicer mnogo lepega, spodbudnega in poučnega, a tudi mnogo dovtipov, boljših in slabših, bolj ali manj izvirnih, ki uvrščajo knjigo med lahko, zabavno čtivo.

Kljub temu pa imajo »Spomini« svoj kulturni pomen, ker nam slikajo staro Ljubljano in dolgo vrsto znanih in neznanih slovenskih ljudi, ki so posredno ali neposredno posegli v Mlakarjevo življenje.

Mlakar je humorist, vesel in srečen značaj in taki so tudi njegovi »Spomini«. O jeziku, stilu in tehniki knjige pa bi se moglo reči, da so čisto prepovršni.

V. Beličič.

Berkopec Oton: Česká a slovenská literatura, divadlo, jazykozpyt a národopis v Jugoslavii. Bibliografie od r. 1800 do 1935. Praha 1940, Slovanský ústav. 4°. Broš.

Česko-jugoslovanski stiki so zadnje čase zelo živi. Ugodno so nanje vplivali razni činitelji: izmenjava dijakov, stolica za jugoslovansko književnost v Pragi itd. Da so postali ti stiki tako živi, k temu je pripomogla gotovo tudi zavest sorodnosti plemena in jezika. Gotovo so bili taki stiki že v davni preteklosti, toda v našem pomenu (kakor jih mi razumemo) jih lahko datiramo šele od l. 1800.

S tem letom začenja tudi Berkopčeva bibliografija, ki je izšla kot VI. zvezek »Virov k zgodovini vzajemnih slovanskih stikov« pri Slovanskem ústavu.

Dr. Berkopec, ki je lani izdal samostojno bibliografijo »Masaryk a Jiho-slované«, je bil lektor slovenskega jezika na Karlovi univerzi do njene ukinitve 15. novembra 1939 in poleg tega bibliotekar v Slovanski biblioteki ter velik propagator naše literature po časopisih in v radiu.

V obširni knjigi, ki obsega s kazalom 417 strani, je Berkopec podal pregled skoraj vsega gradiva, ki ga je nabral po knjigah, revijah ali časopisih od leta 1800 do 1935. Tega leta se je namreč lotil zbiranja gradiva, katerega je v tej knjigi (ki je komaj prvi del, drugi del zaradi otežkočenih razmer še ni izšel) razdelil na nekoliko poglavij.

Prvo poglavje obsega osebe iz češke ali slovaške zgodovine, literature itd., o katerih so pisale slovenske, hrvaške ali srbske knjige. V drugem poglavju obravnava prevode iz češčine in slovaščine v slovenščino, ki so izšli celotno v knjigah ali časopisih. V tretjem poglavju je zbral prevode, ki so izšli v srbohrvaščini. V četrto poglavje je uvrstil članke, ki so jih napisali o čeških in slovaških stvareh, ljudeh itd. ali Slovenci ali pa Srbi in Hrvati. Peto poglavje prinaša pregled čeških in slovaških motivov v slovenski in srbohrvaški literaturi. Šesto poglavju navaja češke in slovaške tekste v slovenskem ali srbohrvaškem tisku.

Temu je dodal še seznam časopisov in knjig, ki jih je pregledal, ter imensko kazalo.

Taka je celotna razdelitev knjige. Toda tudi posamezna poglavja so po metodi dr. Tobolke zelo pregledno razdeljena. Prevodi, kjer so avtorji znani,

so abecedno razvrščeni, narodno blago in anonimni spisi pa kronološko, ker so slovenski ali srbohrvaški nadpisi večkrat drugačni kakor pa češki ali slovaški. Članki so razdeljeni stvarno po imenih oseb, o katerih razpravljajo, in to — podpisani po abecedi, anonimni pa kronološko. Najpopolnejše in najbolj pregledno je pa kazalo, ki omogoča najti hitro iskano stvar.

Težko je napisati o taki knjigi oceno, kajti poročevalec nima časa ne možnosti, prekontrolirati vseh knjig, revij, časopisov itd. ter ugotoviti, ali so vsi podatki točni in ali ni bibliograf nekatere važne stvari izpustil ali prezrl. Berkopec je pregledal 207 slovenskih in 398 srbohrvaških časopisov in drugih perijodik. Kljub temu je še nekaj gradiva, ki ga Berkopec ni pregledal. Krive so tega naše razmere: niti ena jugoslovanska knjižnica ni popolna, kar se tiče perijodik in časopisov. Kriv je pa ponekod tudi sam, kajti ni pregledal »Kmetijskih in rokodelskih novic«, kjer je okrog leta 1850. objavljenih več prevodov iz češčine, večinoma anonimno (Narodna pesem Sirota, Čelakovskega pesem, pesem neke Ružičkove, anonimno Žalovanje stariga očeta, Kje dom je moj itd.). Tudi v časopisu »Cvetje z vrtov sv. Frančiška« je spregledal Velegrajsko himno in, kolikor imam v spominu, je prevedel tudi Stanko Vraz neki sonet iz Kollárjeve »Slave hči« na slovenski jezik.

V poglavju »Články slovinské« je Berkopec pozabil navesti članek V. Oblaka: O kraljevodvorskem rokopisu (Ljubljanski zvon 1888, str. 447).

Tudi v poglavju »Češki in slovaški motivi v literaturi slovenski« je marsikaj izostalo. Navajam samo »Judovsko dekle« iz Prešernovih Poezij, Stritarjevo pesem iz »Popotnih pesmi« (Lepa res si, zlata Praga) v Zbranih spisih I., str. 28) ter Srečka Kosovela pesem »Kdo je hodil« (v Gspanovi in Ocvirkovi izdaji).

Drugače moramo priznati Berkopcu njegovo požrtvovalno in z ljubeznijo izvršeno delo. Ni mogoče zajeti popolnoma vsega gradiva, a bibliograf se je potrudil, da je prikazal skoraj ves material v pregledni in vsakemu dostopni obliki. Na tem mestu ga moramo še posebej pohvaliti za trud pri ugotovitvah pseudonimov, kriptonimov in anonimov. To delo je bilo menda najtežje, kajti pri nas primanjkuje pripomočkov, ki bi olajšali podobno iskanje.

Knjiga je lep in tehten prinos k medsebojnim češkoslovaško-jugoslovanskim zvezam, dorba in hitra informacija, če želimo vedeti, kako se je razvijalo medsebojno kulturno življenje. Obenem tudi dokaz velikega zanimanja za brate Čehe. Želeli bi, da bi dobili tudi mi nekak pendant; gotovo bi bilo zanimivo vedeti, kaj so prevajali Čehi iz naših književnosti.

Dušan Ludvik.

Georges Bernanos: Dnevnik vaškega župnika. Založba Hram v Ljubljani. 1939. Prevedel Jakob Šolar.

Dom in svet se je že dvakrat spomnil Bernanosa. Ob izidu knjige: »Pod satanovim soncem«, o kateri je v njem poročal Jakob Šolar, ki nam je sedaj dal lep prevod »Dnevnika« in s kratkim poročilom o knjigi: »Sveti Dominik«. Bernanos je poleg teh dveh v glavnem še napisal: »L'imposture« (Prevara 1927); »La joie« (Veselje 1929); »Le grands cimetières sous la lune« (Velika pokopališča pod luno 1938); »Un crime« (Zločin) in, če se ne motim, je pred kratkim izšla njegova knjiga: »Nous-autres Français« (Mi drugi Francozi).

Dvoje navidez diametralnih genijev ima sodobna francoska katoliška literatura: v počitek sedmega dne zamaknjenega Claudela in razgibanega